

Táza postala
plátta in num
No. 24716/929

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

18. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Tárdíjtelek díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvániai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszek-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
Ara 5 lej

ditor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Administrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-Tulajdonos: Fraternitas S. A. R.
de Editura. Registrul publicatiunilor
periodice No. 43, Dos. 889, 1938.
Tribunalul Cluj, Secția III.

Péntek, április 21.
1939—5699, Ijar 2.
XXII. évfolyam, 89. szám.

VILAG TUKRÁ

A helyzet

A nemzetközi politika érdeklődésének középpontjában Gafencu külügyminiszter berlini tárgyalásai állanak. A kiadott hivatalos német kommuniké szerint barátságos légkörben tárgyalta meg Gafencu és Ribbentrop a külpolitikai kérdéseket „abban a mértékben, amennyiben ezek Németország és Románia politikáját érintik”. E kérdések között természetesen Romániának a nyugati, valamint a tengelyhatalmakhoz való viszonya volt a legaktuálisabb és Berlin számára a legérdekesebb. Románia földrajzi fekvésénél fogva döntő fontosságú pozíciót foglal el a Duna terülatánál, Európa és a Balkán között, Szovjet-Oroszország és Lengyelország szomszédságában. Gafencu külügyminiszter berlini útját olyan hírek előzték meg, hogy az angol és francia részről Romániának és Görögországnak nyújtott egyoldalú segélynyújtási ígéretet kölcsönös segélynyújtási szerződésse szűkezték, míhelyt az angol-török tárgyalások befejezését nyernék.

Mintán egyidejűleg angol-orosz tárgyalások is folyamatban vannak, egy ilyen kölcsönös segélynyújtás kétségkívül nem orosz részről való támadás esetére szólna. Berlin — túl a Romániához fűzött eminens gazdasági érdekeken — igen közelről érdekelte, hogy milyen álláspontot foglal el Románia egy ilyen kölcsönös segélynyújtási tervvel szemben. Mint a Rador távirati iroda jelenti, a párizsi Excelsior című lap úgy értesül, hogy a Gafencu-Ribbentrop tárgyalások után Berlinben kijelentették, hogy „Románia semleges országnak tekintendő; Románia semlegesre sem tehetne olyat, ami a Németországgal való jóviszonyát kompromittálhatná”.

Ez a verzió valószínűnek látszik, különösen ha meggondoljuk, hogy az egyidejű jelentések Románia integritásának német részről való elismeréséről számolnak be. Valószínűnek látszik a nyilatkozat fényében is, amelyet Calinescu miniszterelnök az angol-francia garanciányilatkozatról tett, hangsúlyozva, hogy ez a nyilatkozat az angol és francia kormányok részéről spontán módon hangzott el. És megfelel végül ez a verzió a román külpolitika általános irányának, amely — mint a Timpul hangsúlyozza — Románia földrajzi fekvésén, geopolitikai és gazdasági adottságain nyugszik és a külpolitikai egyensúly fenntartására törekszik.

Berlin és Róma kezdetben gunyos fölényvel, később egyre fokozódó idegességgel figyelték az angol és francia diplomácia erőteljes akcióját Európa keleti részében. „Bekerítésnek” nevezték a német és olasz sajtó, de maga Hitler kancellár is wilhelmshafeni beszédében ezt a politikát, amellyel szemben a tengelyhatalmak nem maradtak tétlenül. Ezeknek figyelembevétel mellett és a római olasz-magyar tárgyalásokra való tekintettel könnyen érthető, ha Gafencu külügyminiszter berlini fogadtatása, tárgyalásai köré a barátság légkörét fonták Berlinben.

Jugoszláviát nem említette sem Chamberlain, sem pedig Daladier azon országok között, amelyeknek függetlensége ellen irányuló támadást Anglia és Franciaország „casus belli” tekintenek a maguk részére. De mindketten megemlítették az egész Balkán-félszigetet, amelyben általában Jugoszlávia is beletartozik. Markovics jugoszláv külügyminiszternek nem lesz könnyű helyzete azokon a tárgyalásokon, amelyeket szombaton kezd el Ciano gróffal Velencében. Bármilyen legyen a tárgyalások kimenetele, mindenesetre hozzátartoznak azokhoz az erőfeszítésekhez, amelyeket Berlin és Róma tesz, hogy az angol és francia akciókat Európának ebben a részében hathatós módon és időben ellensúlyozzák.

Hogy ez mennyire sikerül, vagy sikerült, azt végeredményben amugy is csak egy konfliktus kirobbanása mutatná meg. Ennek elkerülésére azonban angol és francia részről még mindig a legnagyobb erőfeszítések történnek.

Románia Német-országtól is biztosítékokat kapott

Mit ír a francia sajtó Gafencu berlini tárgyalásairól

Párizs, április 20. (Rador). Berlini távirat alapján jelenti a Havas újságíró, hogy a német-román tárgyalások igen kielégítő módon befejezést nyertek. Egyrészt német körök hangsúlyozni kívánják, mennyire értékelik a romániai német kisebbség számára teremtett kedvező helyzetet, másrészt pedig világosan értesre adják, hogy Németország nem hajlandó támogatni Románia ellen irányuló területi igényeket. Az összes francia lapok kiemelik, hogy a Hitler, Gafencu és Ribbentrop által folytatott tárgyalások alapján Németország elismeri Románia határait. Ez a vezérszólama a mai francia la-

pok tudósításainak. A „Petit Journal” írja, hogy Gafencuól Berlinben azt kérték, ne menjen bele egy román-angol kölcsönös segélynyújtási szerződésbe, hanem elégedjék meg a londoni kormány által felajánlott egyoldalú biztosítékokkal. Gafencu állítólag a tárgyalások során igen határozottan mutatkozott. Elismerte, hogy Romániát jelentős gazdasági érdekei fűzik Németországhoz, de fenn kívánja tartani az ország teljes függetlenségét. Egyébként — mondja a lap — a németek nem fogják támogatni harmadik hatalom területi követeléseit Romániával szemben.

„Románia semlegesnek tekintendő”

Az „Excelsior” berlini tudósítója a következőket jelenti: A német-román tárgyalások, a Berlinben teremtett légkörből ítélve, igen barátságos körülmények között folytak le. Német vezetők tegnap este Berlinben nem haboztak kijelenteni: Mostantól fogva Románia ténylegesen semleges országnak tekintendő és semlegesre sem tehetne olyat, ami kompromittálná „Németországgal való jóviszonyát”.

A „Figaro” írja, hogy ellenszolgálatképpen Gafencu állítólag biztosítékokat kapott Hitler kancellártól, hogy Németország nem támogatná a magyar igényeket Erdélyt illetően és balkáni viszály esetében nem avatkozna be. Gafencu hangoztatta volna a tárgyalások során, hogy az angol-román egyezmény nem irányul Németország ellen és országának nem áll szándékában németellenes koalícióban résztvenni. Berlinben egyébként az a benyomás uralkodik, — írja a „Figaro”, — hogy Németország nem igyekszik új pozíciókat szerezni a Balkánon és figyelmé most

Danzig felé irányul. Az Ordre berlini tudósítója azt hiszi, hogy a német diplomácia április 23-ig megpróbálja lerombolni az Anglia vezetésével emelkedő épületet. Gafencu azért fogadták Berlinben olyan megkülönböztetett tiszteletadással: Lengyelországgal szemben a német sajtó hetek múltán ma ezért tanúsít engedékeny magatartást; Papent ezért kiűzték Ankarába; Olaszország a magyarokkal és jugoszlávokkal folytatott tárgyalásai útján ezért igyekszik közeledést létrehozni Belgrád és Budapest között. Belgrádot arra igyekeznek rávenni, hogy figyelmét ne irányítsa többé Athén és Bucarest felé. A lap szerint ez az eljárás veszélyes, mert elengedhetetlen és szükséges, hogy a nyugati demokrácia ne hagyja meggyengíteni egyetlen pillanatra sem szilárd magatartását.

Az Ordre még egy berlini táviratot közöl, amely szerint Németország nem támogatná a Románia ellen irányuló területi követeléseket.

Magyarország is leszereli a mozgósított korszályokat

Budapest, április 20. (Rador). A Havas közlése szerint illetékes magyar hatóságok hivatalosan közlik, hogy a román határ közelében levő magyar csapatok leszerelése április 12-ével megkezdődött és normális keretek között folyik. Hivatalos magyar részről ezt a jelentést azért adták ki, hogy egyszer és mindenkorra véget vessenek azoknak a kőzsa híreknek, amelyek szerint a magyar kormány szemi intézkedést nem tett volna a határmenti magyar sronai csapatok leszerelésére vonatkozólag.

Ribbentopp Bucuresztbe jön?

Bucuresti, április 20. A Porunca Vremii jól informált körökből úgy értesül, hogy Ribbentopp német külügyminiszter a közeljövőben Bucuresztbe érkezik, visszaadva Gafencu külügyminiszter berlini látogatását. A látogatás végleges időpontját még nem állapították meg. Hivatalos körök szerint — írja a lap — Németország Romániával szembeni állásfoglalása teljesen világos. A Harnadik Birodalom nem azonosítja magát a Románia határainak megváltoztatására törő revizionista törekvésekkel.

Ribbentopp munkatársa Párizsban kijelentette, hogy Németország nem akar háborút

Párizs, április 20. Az egyik párizsi politikai hetilap arról számol be, hogy Otto Abecik, Ribbentopp munkatársa, néhány nap óta

Párizsban tartózkodik, hogy a francia politikai körök álláspontja felől tájékozódjék. Abecik hír szerint kijelentette Párizsban, hogy a jelenlegi feszültség miatt nem kerül sor háborúra, mert Németország nem akar háborút. Németországnak az utolsó pillanatban mindig sikerül háború nélkül elérni törekvéseit. A lengyel-német viszonyról szólva kijelentette Ribbentopp munkatársa, hogy Németországnak szüksége van egy a danzigi korridoron átvézető autósútrára.

Spanyolország kivonul a Népszövetségből

Genf, április 20. (Rador). A spanyol kormány jegyzékét intézett Avenol népszövetségi főtitkárhoz, amelyben felmondja a nemzetközi vizályok békés rendezésére vonatkozó 1928-ban kötött egyezményt. A jegyzék szerint a többi aláírókat is értesítették a fenti határozatról. Ez a gesztus a Franco-kormány első lépésének tekinthető a Népszövetségből való kivonulása felé.

A „benemavatkozás” epilógusa

London, április 20. A benemavatkozási bizottság lord Plymouth elnökele alatt ma tartotta meg utolsó ülését. A bizottság felmentette a hatalmakat azon kötelezettségük alól, hogy nem küldenek csapatokat, vagy hadianyagot Spanyolországba. Ugyanakkor a Spanyolország fölött gyakorolt szárazföldi és tengeri ellenőrzés felfüggesztését határozták el.

Mi az igazság brit Guayana körül?

Irta: MAX BARTH

Néhány nappal ezelőtt cikket közöltünk angol Guayana földrajzi és történelmi adottságairól, az alábbi cikk pedig, amely a „Weltbühne”-ben látott napvilágot, ezen angol gyarmat gazdasági lehetőségeit mérlegeli azoknak a tárgyalásoknak a tükrében, amelyek az eviani konferencia óta folynak Guayanáról, a menekülték kolonizálása irányában.

Azon országok között, amelyeket telepítési területként ajánlanak a német (különösen zsidó) emigrációnak, brit Guayana is szerepel, mint angol ajánlat. Ugy látszik, hogy ezzel az ajánlattal újból megkísérlik féltelni az emigránsokat egy sarokba, ahová senkinek meg önszántából, ahelyett, hogy olyan helyre irányítanák őket, ahol valóban új otthonot teremthetnének a maguk számára. A Guayanába való áplántálás csak különleges formája az emigránsok kiutasításának a fehér faj számára megfelelő életterületről. Az alábbiakban csak arra kívánok szorítkozni, amit egy bizonyos „panamericus” a „Ken” című chicagói folyóiratban írt Guayanáról, azzal a kifejezett szándékkal, hogy óvja a német emigránsokat az ide való településtől. A „Ken” munkatársaitól megköveteli, hogy állásait a cikkhez mellékelte dokumentumokkal igazolják, hogy, hogy megbízhatónak tekinthető a lap cikkei.

Brit-Guayana területe 309 ezer négyzetkilométer, 1932-ben 311 ezer lakosa volt, ezek közül 130 ezer hindu és mintegy 10 ezer benszüllött. Az ország fővárosának, Georgetown-nak 58 ezer lakosa van. Természeti szépségei is vannak az országnak, nevezetesen vizesékek. Területének nagyrészt dzsungel borítja. Földkincsei is vannak: arany, gyémánt, mangán, bauxit. Kivitel cikkei: a fa, cukor, rizs, rum, faszén, stb. Az éghajlata olyan, mint holland és francia Guayanáé — nem túlságosan egészséges.

Holland-Guayanában, Surinamban, már évszázadokkal ezelőtt létezett egy zsidó kolónia, amelyet Portugáliából menekült zsidók alapítottak. Ültetvényeket műveltek, zsinagógát építettek, de néhány év múltán minden összeomlott. Az emberek elpusztultak maláriában és feketehimlőben. vámpírok támadták meg a nyáját, rovarok a termést. Ma a dzsungel alatt hevernek a romok. Azt az angol Guayanát, amelyet ma a német zsidóknak ajánlanak, öt évvel ezelőtt az assziroknak ajánlották fel otthonul. A Népszövetség bizottságát küldött ki, amely megtekintette az országot. Visszatért és jelentést tett, amelyben megállapítja, hogy az asszirok nem élhetnek egy ilyen pestis-veremben. Vajjon a német zsidók élhetnek itt? A hindu kulik — ezeket Nagy Britania munkára hozott ide a cukorültetvényekre — sem elég ellentámaszpépek. Amit trópusok és fűrópikus területek népe nem tudnak elviselni, az angol vélemény szerint európaiak kell, hogy elviseljék most. Az ország belsőben kihalt a benszüllött lakosság, amely oda vonult vissza. A „panamericus” azt mondja, hogy a benszüllötték öttized esetében éhség és járványok áldozatául. Néhány kalandos fehér ember, aki megkísérelte, hogy ott otthon teremtsen, a kormány minden támogatása hiányában, nélkülözések közepette összeroppant. Fel tudám sorolni a nevüket és összeomlásuknak részleteit is.

Anglia megbízottja azt javasolta az Evian-bizottságban, hogy 100 millió dolláros állapot teremtsenek, hogy lehetővé

ek

Gayda ir vezér-
erfiak látogatásáról.
gyarország érdekei
ybesnek a tengely-
Olaszország mindig
bőmözditte Magyar-
államok, különösen
közlekedését. A ma-
é, amelyeket nem-
egbeszélések követ-
andazokat a kérdése-
a két országot érin-

Roosevelt vidátnak nelő

(Rador) Virginio
Italia mai számá-
béli, hogy Roose-
velt most likvidált-
t tartalma, vala-
inkorrekkt formá-
az elővigyázatlan
helyet az üzenetnek
és Moszkvában
tektek. Roosevelt
agassabb objektív
nyel a mindennap
egyezményt pró-
szályban álló felek
eszköz az összes-
amelyet bal-
amelynek támadó
szavakat és Német-
ámadóként igy-
ggy kihasználják
laszt és alibit te-
totális hatalmak
ő bekerítési of-
yda szerint ez a
ott és minden ugy

riai nai köz- emokráciák ett

A Havas tudósítója
A helyzet súlyos vor-
riában, Líbiában és
jobb teret nyer az a
fel a belső viszály-
eg a szolidaritást a
telvek megvédésének
ányos párt elnöke
oztatta Libanon tör-
országhoz.

en érkezik ngol gazdasági ció

Aprilis 24-én érkezik
emány gazdasági de-
ngol-román gazdasági
tárgyal. A delegá-
ssa a kormány gaz-
és annak tagjai a
ard Lec, a kereske-
gh Ellis Rees, a kil-
nt Parker Hamilton,
nk, Edward Wilder
asztérium képviselő-
wards kiasszony, a
zadassági osztályának
sik titkárnő. Az an-
érkezik Bucuresztbe
nia londoni kereske-
ria Danielopol, a ro-
oni megbízottja.

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

tegyék a zsidó emigrációt és kijelentette, hogy „nagylelkű feltételek mellett bérbe lehet venni” brit Guyanát. Más szóval — mondja „Panamericus”: „Valakit felkérnek arra, hogy adományozzon százezer dollárt hogy elnyomott embereket egy országba vigyenek, amely ingyen se kellene a legtöbb civilizált országnak”. A pénzt nyilván szívesen fogadnák, hogy valamivel csökkentsék a guayanai deficitet és a georgetowni kereskedőknek is hasznot hozna ez. Vagyis igen szívesen fogadnák a menekülteket. Ezzel szemben a partvidéki ültetvényesek nem óhajtják, hogy az ország belső része gazdaságilag fejlődjék, sem azt, hogy felfokozzák a munkabéreket. A „széles, termékeny fensíkok az ország belsejében”, amelyekről oly sokat beszélnek, nem jelentenek egyebet, mint humbukot. Anynyi termékeny föld sincs, hogy csak egy tucat fehér embert is el lehessen látni — mondja a „Panamericus”.

Angol-Guayana régóta a legértéktelebb gyarmata Angliának és évente több száz fontba kerül. Néhány évvel ezelőtt szó volt arról, hogy Amerikának adják át ezt a területet az angol háborús adósságok fejében. Washington azonban köszönettel lemondott erről, miután közelebbről megnézte a területet.

Ültetvények csak a partvidéken lehetségesek. Anyagi eredményeket azonban alig tudnak felmutatni. Az utóbbi 15 év alatt az angolok által teremtett összes javak (rizs és cukor) adósságba jutottak. Ma tele vannak jelzáloggal. És történik ez annak ellenére, hogy a munkaerő rendkívül olcsó, csaknem olyan, mint a rabszolga munka. Új ipari üzemek fejlődésére nincs kilátás, mert a lakosság oly szegény, hogy nem tud fogyasztó piacot nyújtani. A lakosság 60 százaléka boldog, ha naponta egy féldollárt keres, hétnapos munkahét mellett. Husz százaléka hat munkanapon naponta egy dollárt, a lakosság elite pedig, vagyis annak tiz százaléka, hetenként tiz dollárt keres. Csak tiz embernek van tízezer dolláros évi jövedelme. Az egyik közülük hivatalnok: az angol kormányzó.

Az egyes iparágak? Itt van a bauxit, amelyet alumíniumból készítenek. A tulajdonosa az „Aluminium Company of America”. Bérék: 48—96 amerikai cent naponta. Ezért a bérért lehet munkát találni, de a kereskedelmi és technikai állások mind foglaltak. Itt nincs hely emigráns számára. Aluviális arany is létezik itt, amelyet a folyók iszapjából mosnak ki. A munkások főleg feketebőrűek, akik éppen hogy megélnék keresetükből. Elődelük: rizs, banán és olcsó hal. Azután a gyémántok. Ezek is aluviális termékek, vagyis rejtett geológiai rétegekből fejtik ki és nagyon ritkán kerülnek készen emberi kézbe. Több, mint kétezer társaság tett kísérletet arany és gyémánt ásására, de több pénzt temettek a földre, mint amennyit kihoztak belőle.

Ezenkívül létezik egy különleges épületfa, az úgynevezett „greenheart”, amely különösen kikötő-építkezésnél hasznos, de keveset vásárolnak belőle, mert „tul jó”.

Van itt még földolaj is, amely rentabilisnak ígérkezik, de ezt a lehetőséget nem alkánhatja ki sem angol, sem más külföldi, vagy benszülött, guayanai. Érintetlenül hever ez a kincs mindaddig, amíg egyszer Angliának nagy szükség pillanatában hasznára lesz. A földolaj egyszóval: az angol korona tulajdona és tartalékként őrzik a legközelebbi háborúra.

Egyiptom cascaval-sajtot keres Romániában. A Külkereskedelmi Irányító Igazgatósághoz több egyiptomi sajt-importőr cég megkeresést intézett, amelyben romániai termelésű cascaval-sajt exportja iránt érdeklődik. Az egyiptomiak jóminőségű sajt iránt érdeklődnek. Az ajánlatokat ab Constanta kéri.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

J. Mercurea Niraj. A kért cím: Comunitatea Israelita Constanta.
G. M. Sziveskedjék a következő címre írni olasz vagy német nyelven: Konsulat der Republik Ecuador Genova, Itálien.

Palesztina

TÖBB MINT 100.000 TAGJA VAN A PALESZTINAI ZSIDÓ MUNKÁSOK ALTALANOS SZAKSZERVEZETÉNEK. A Húszadruv Háovdim, zsidó munkások szakszervezete által közzétett statisztikák szerint a szervezet tagjai meghaladják a százezeret. A szakszervezet összes tagjainak 36 százaléka földműveléssel foglalkozik.

A Solel Boneh munkavállalási alosztálya a szakszervezetnek az elmúlt év folyamán több mint félmillió font értékű munkát bonyolított le.

PROMOVÁLÁSOK A HÉBER EGYETEMEN. Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy kedden, április 11-én negyvenegy diák tette le a Héber Egyetemen a tanulmányait befejező vizsgákat. A vizsgák letételét követő promoválási ünnepségen, amelyet a Scopus hegyen tartottak meg, **Magnez dr.**, a Héber egyetem elnöke beszédet mondott, amelyben kiemelte, hogy az egyetem fenntartása óta ez a nyolcadik avatás és a zsidó nép szellemét a zsidódiákok sem tudják megtörni. A végzett diákok közül tizenhaton a természettudományi „Master of Science” címet nyerte el, míg három bölcsészeti doktorátust kapott.

MEGHALT TEL-AVIVBAN DR. MAX DIENEMANN. Hatvannégy éves korában meghalt Tel-Avivban dr. Max Dienemann, a szabadelvi zsidók világszövetségének egyik vezetője. Dienemann csak három hete költözött Palesztinába. Halálát azok a sérülések okozták, amelyeket a novemberi pogrom napjaiban az egyik németországi koncentrációs táborban szenvedett el.

Dienemann a Poscon tartománybeli Krotoschinben született 1875-ben. 1903-tól 1919-ig Felső-Sziléziában rabbi volt, majd a majnai Offenbach közei rabbijává lépett elő. 1898-ban jelent meg „Sumerisch-babylonische Hymnen” című műve, amelyet „Zsidóság és kereszténység” című műve követett. 1926-ban megjelentek összegyűjtött teológiai szövegei. Dienemann több zsidó teológiai folyóirat munkatársa volt és igen széleskörű szellemi munkásságával tisztán megbecsülést szerzett magának a zsidó szellemi életben.

IFJUSÁGI BEVÁNDORLÓK CSOPORTJA INDULT EL PRÁGÁBÓL PALESZTINÁBA. Prágából jelentik, hogy a napokban újabb ifjúsági bevándorló csoport indult el Palesztinába. Március óta 300 ifju került ki az épülő országba.

AZ IFJUSÁGI BEVÁNDORLÁS SZAMADATAI. 1938 októbertől 1939 márciusáig az ifjúsági állíja akció révén 1504 fiú és lány vándorolt Palesztinába. Ezek közül 668-an Németországból, 1000-an Ausztriából, 237-en Csehszlovákiából és a többiek Lengyelországból, Hollandiából, Olaszországból és más országokból vándoroltak be.

Az ifjúsági állíja akció öt esztendeje alatt 4500 fiatal jött Palesztinába. Az ifjúsági állíja bizottság londoni vezetőköreiben remélik, hogy az angol kormány végül is engedélyezni fogja ötezerrel tizezerig terjedő, 15-ik életévüket be nem töltött menckült gyermekek palesztinai bevándorlását. Ebben az esetben életbe lép a Váád Leumival, a palesztinai Zsidó Nemzeti Tanáccsal kötött megállapodás, amely szerint az ifjúsági állíja bizottságok fogják intézni a gyermekek felvételét és kiválasztását.

ARAB TERRORISTÁK FEGYVERRAKTÁRÁT FEDEZTÉK FEL DZSENINNEL AZ ANGOL HATÓSÁGOK. Az angol hatóságok átkutatták Dzszenin arab község vidékét és hat mérföldre a községtől az arab terroristák egyik igen jól felszerelt fegyverraktárát fedezték fel. A hatóságok 69 puskát, 1 gépfegyvert, 5 aknavetőt, 4 bombát, 4869 töltényt, 500 gyújtót, nagymennyiségű robbanóanyagot, teljes telefonfelszerelést, sok fontos okmányt és egyenruhát koboztak el. Az egyenruhák egyike Abbu Dura-é, a félelmetes terrorvezéré. Mialatt a hatóságok felfedező tevékenységüket végezték, agyonlőtték az egyik terroristát, aki át akarta törni magát a kordonon.

A TIMES diplomáciai levelezője szerint Anglia bagdadi követe tárgyalásokat folytatott Nuri és Said tábornok, iraki miniszterelnökkel az angol kormány jövőbeni Palesztina-politikájával kapcsolatban.

AZ ARAB TERROR MÁRCIUS HAVI MÉRLEGE. A palesztinai hivatalos lap az arab terror márciusi mérlegét közli. Eszerint az arab terroristák márciusban 12 zsidó

polgári személyt és 6 zsidó rendőrt és segédrendőrt gyilkoltak meg, 31 zsidó megánszement és 4 segédrendőrt pedig megsebesítettek. A hatóságokkal való harc közben 58 arab terrorista pusztult el és 24-en sebesültek meg. A terroristák 47 arab polgárt és egy arab rendőrfelügyelőt gyilkoltak meg. A hatóságok összesen 1294 olyan arabot tartanak fogva, akik összeköttetésben állottak a terroristákkal. A harcok során az angolok egy katonát vesztek, egy közülük pedig megsebesült.

Bulgária

FELOSZLATTAK BULGARIÁBAN A „RATNITZI” ANTISZEMITA SZERVEZETET. A bulgáriai állambiztonsági hivatal elrendelte a „Ratnitzi” antiszemita szervezet feloszlatását egész Bulgáriában. A feloszlatást elrendelő rendelet többek között ezt tartalmazza: „A Ratnitzi szervezet a királyhűség leple alatt már évek óta olyan tiltott tevékenységet fejt ki, amelynek végcélja erőszak útján megszerezni az államhatalmat. A szervezet az utóbbi időben olyan eszközök használatára tért át, amik alkalmasak a közrend felborítására. Éppen ezért a kormány kénytelen ezt a szervezetet azonnali hatállyal feloszlantni. A szervezetet máttól fogva törvényen kívülnek deklaráljuk és szí-

goruan megbüntetjük azokat, akik a szervezetbe vagy pártha belépnek.

Németország

ROBERT PELL BERLINI TÁRGYALÁSÁRA. Berlini látogatása alkalmával Robert Pell, az államközi menekültügyi bizottság elnöke átnyújtotta a német hatóságoknak a bizottság azon jegyzékét, amelyben ismertetik a tanács eddigi intézkedéseit azon kötelezettségek teljesítésére, amelyeket a menekültügyi bizottság részéről Rublee vállalt előbbi tárgyalásai alkalmával. A Pell által átnyújtott memorandum több kérdést és követelést intéz a német kormányhoz. A német hatóságok újabb látogatásra hívták meg Pellt. Ez idő alatt megismerjük a választ az eviani bizottság által feltett kérdésekre.

Más forrásból származó értesülések szerint a németek kijelentették Pell előtt, hogy készek megvalósítani a Rubleeval kötött megállapodást, ha megalakul az a nemzetközi pénzügyi szerv, amely a zsidók kivándorlását finanszírozza. Másfelől igaz az, hogy a német hatóságok óriási akadályokat gördítenek a kivándorolni készülő zsidók útjába. Ezt az eltérést az eddigi bánásmódtól azzal próbálják magyarázni, hogy a németek most újabb a zsidókat „hasznos elemeknek” tekintik háboru esetére.

Lengyelország

A belgiumi lengyel-zsidó frontharcosok a lengyel nemzetvédelmi alapért

A belgiumi lengyel zsidó frontharcosok szövetsége elhatározta, hogy minden erejéből támogatni fogja a lengyel nemzetvédelmi alapot. Ezirányban felhívást intéztek az összes Belgiumban élő lengyel állampolgárságú zsidókhoz és az akció eddigi eredményei minden várakozáson felüliek.

Henryk Doktorovics zsidó nagybirtokos megkérte a lengyel hatóságoktól egy zsidó pilótiskola és repülőgéphangár birtokán való felállítását. Doktorovics 10.000 zlotyot jegyzett a lengyel légihaderő kiépítésére.

FOKOZDIK A LENGYEL ZSIDÓK KIVÁNDORLÁSA BOLIVIÁBA ÉS PARAGUAYBA. Az emigrációs központ közlése szerint az utolsó hetekben fokozódott a lengyel zsidók kivándorlása Boliviába és Paraguayba. Csak március havában 5500 zsidó vándorolt ki ebbe a két országba. Valószínű, hogy április folyamán ez a szám még növekedni fog.

Az emigrációs központ értesítést kapott, hogy a brazil kormány 1939-re ezer bevándorlási engedélyt adott a lengyelországi zsidók számára.

Cseh protektorátus és Szlovákia

HUSZONKÉT ZSIDÓ UJSÁGÍRÓT UTASÍTOTTAK KI SZLOVÁKIÁBÓL. A Neuer Züricher Zeitung Pozsonyban jelenti:

A szlovákiai hatóságok 22 zsidó újságíró felfüggesztették, hogy 24 órán belül hagyják el az országot. A kiutasítottak nagy része magyar állampolgár. A szlovákiai magyar kisebbség a zsidókérdésben két pártra oszlott. A radikális elemek a zsidók kizárását követelik a magyar szervezetekből. Ezek magyar nemzeti szocialista párt alakítását követelik, amely szoros kapcsolatot tartson fenn a magyarországi nyilaskeresztesekkel és szigorúan antiszemita kurzust kezdeményezzen a szlovákiai magyarságon belül.

Az utolsó napokban több támadás történt zsidó üzletek, valamint a késmárki zsinagóga ellen, amelyet részben leromboltak.

500.000 CSEHKORONA KAUCIÓ HANNA STEINER SZABADLÁBRA HELYEZÉSÉRE. Beszámoltunk már arról, hogy a Gestapo szabadlábra helyezte Hanna Steiner asszonyt, a csehszlovákiai Wizo országos elnöknőjét, akit a náci-bevonulást követő napokban tartóztattak le. Újabb információk szerint Steiner asszony szabadlábra helyezése 500.000 csehkورونا kaució ellenében történt.

Olaszország

VISSZATERTEK SPANYOLORSZÁGBÓL AZ OLASZ-ZSIDÓ ÖNKÉNTESEK. Az elmúlt napokban visszatértek Spanyolországból azok az olasz-zsidók, akik önkéntesként végigharcolták a spanyol belháborút. A zsidó önkéntesek nagy része kitüntetésesül tért haza. Sokan sebesültek meg közülük, odahaza pedig mélyszégyes megdöbbenéssel és kiábrándu-

lással vettek tudomást a zsidókkal szembeni hangulat megváltozásáról. Sokan közülük felmondották állásukat azért, hogy hazájukat idegen földön szolgálják.

A legutóbbi hetekben nagyszámu olasz zsidó vándorolt külföldre, számottevő részük az Amerikai Egyesült Államokba ment.

Amerika

AZ AMERIKAI NEMETEK SZÖVETSÉGÉNEK ANTISZEMITA TEVÉKENYSÉGE. Az amerikai németek szövetségének nyolcezer tagja között jeleltatott vizsgálat megállapította, hogy a szervezet igen éleik antiszemita tevékenységet fejtett ki. A szövetség iskoláit antiszemita irodalommal árasztották el. A szövetség buffaió helyicsoportjának vezetője, Hans Neubeck beszédet mondott és többek között arra szónokta fel a szövetség tagjait, hogy „szakítsanak meg mindenemű összeköttetést olyan alsóbbrendű emberekkel, mint a zsidók és ne vásároljanak tőlük. Az amerikai német ifjúságot a vertisztatás szellemében kell nevelni és nem szabad csak németekkel vagy más némes északi fajbeliekkel házasságot kötni” — mondogta Neubeck. A szervezet aktivitását most az igazságügyi minisztérium vizsgálja felül és dönteni fog a foganatosítandó lépésekről.

Emigránsok, menekültek

A BALDWIN-ALAP ÚJABB TERVE 1000 ZSIDÓ IFJU ANGLIÁBA VALÓ MENEKÍTÉSÉRE. A Baldwin-alap végrehajtó tanácsa közli, hogy május 13-án, szombaton egész Anglia területén „Anyák napját” rendez. Ezen nap alkalmával felhívással fognak fordulni az összes angol anyákhoz, hogy segítsenek további ezer németországi menekült gyermek Angliába való menekítéséhez szükséges összegeket előteremteni. Az anyák napján az angol asszonyok tízezer fognak házi és uccai gyűjtéseket rendezni.

AZ ANGOL GUAYANÁBA KÜLDÖTT AMERIKAI SZAKERTŐ BIZOTTSÁG HAZATÉR. Az az amerikai szakértő bizottság, amelyet annak idején angol Guayanába küldtek, hogy ott menekültek letelepítésének lehetőségét tanulmányozza, április 12-én szerdán visszatért Newyorkba. A bizottság nem akart nyilatkozni angol guayanai tapasztalatairól. Előbb Roosevelt elnök előtt fognak kihallgatáson megjelenni.

AZ IDEIGLENESEN IJSSZABONBAN LETELEPEDETT ZSIDÓ MENEKÜLTEK BOLIVIÁBA VÁNDOROLNAK. Az a husz németországi zsidó menekült, akiket nem engedtek Montevideoban partraszállni és a portugál kormány rendkívüli engedélyével Ijsszabonban telepedtek meg, április 23-án a Saturnia hajón Boliviába vándorolnak.

— Fordítások bármely nyelven Dr. Mandel Fordító Iroda, Str. Memorandulul 24.

A kulbae

Sighet, ap máramaross sűrűbben ér levelek. — Hová l ni? — hangz A Hias ir hasonló kérc hoz. Párizs r Tahiti és ált alatt álló T nak emigrán

Szigeten h a Társaság-s konban is a beletörődés n — Jó, hát Néhány na akadt Szigete akik hajlandó szigeteken u Pedig egyetlen revonatkozóan két jelentkez Tahiti-be lehet Ugyanakkor rendben van: tot lehet meg a bevándorlás ritóbben.

A párizsi v káig: ... értesít ket, hogy a fr telmében 1939 bizonytalan id dörlási engedél hatóság alatt le matokra, mint Martinique, T A tahiti terv Paragvá Egy másik k nek Máramaros szírozza, hogy 500 romániai c lés garancia let lási engedélyt gen jelentkezet mitsem tudnak már régebben é amely szerint z raguayba kiván Még, ha lehe A zsid gális le

Egyelőre alig pontja, ahová r dök csoportos b illegális utazás előtt érkezett amelyet az ossz zetek együttese tokhoz és utazá körlevél rövid k „Szeptember utazási ügynökökkel egyetért vándorlását vál esen tudnák, v hatnak-e. A ha saikat felvennék nek meggyőződn nek rendben van lő származó vi tálában megfe övetelményeinek multban is sz k a hajóstársa rólással kapcsó jelentették, ho em válhatnák multban a z kivándorlók s rtraszállásukat gy tovább, mert egihetnek első o egyezésük nélk

Helyzetjelentés a kivándorlási frontról

A kutbaesett Tahiti-terv. Mandzsukóban szakmunkások előnyben. Levél Kenyából

Sighet, április 20. (Az Uj Kelet tud.) A máramaroszi „Hias” irodához egyre sürribben érkeznek a felvilágosítást kérő levelek.

— Hová lehet még zsidónak kivándorolni? — hangzik a stereotip kérdés.

A Hias iroda néhány hónappal ezelőtt hasonló kérdést intézett a párizsi központhoz. Párizs nem sokáig késett a válaszal: Tahiti és általában a francia fennhatóság alatt álló Társság-szigetek még befogadnak emigránsokat.

Tahiti!

Szigeten hamar kikeresték a térképen a Társság-szigeteket, elolvasták a lexikonban is a vonatkozó néhány sort és a beletörődés hangján leszögezték:

— Jó, hát legyen Tahiti!...

Néhány nap alatt közel száz jelentkezett akadt Szigeten — köztük vagyonsok is — akik hajlandók voltak a francia Társság-szigeteken új „házat” keresni maguknak. Pedig egyetlen felhívás sem jelent meg erre vonatkozóan, a Hias iroda csupán egy-két jelentkezővel közölte, hogy esetleg Tahitibe lehet majd kivándorolni.

Ugyanakkor levél ment Párizsba, hogy rendben van: Máramarosból népes csoportot lehet megszervezni Tahitiba, közölik a bevándorlás feltételeit, most már kimerítőbben.

A francia gyarmatokra bejelentették a bevándorlást

A párizsi válasz ezuttal sem késett sokáig:

... értesítjük összes fiókszervezeteinket, hogy a francia kormány rendelete értelmében 1939 évi március 28-i hatállyal bizonytalan időre felfüggesztette a bevándorlási engedély megadását a francia fennhatóság alatt lévő szigetekre és egyes gyarmatokra, mint Madagaszkár, Indokína, Martinique, Társság-szigetek, stb.

A tahiti terv tehát kutbaesett.

Paraguay nem ajánlatos a zsidóknak

Egy másik kivándorlási tervről is beszéltek Máramarosban. Valaki azt a hírt közölte, hogy a bukaresti paraguayi követ 500 romániai családnak hajlandó minimális garancia lefizetése ellenében bevándorlási engedélyt kibocsátani. Persze rengetegen jelentkeztek. A Hias irodában azonban nem tudnak erről a tervről. Ellenben már régebben érkezett értesítés a Hiashoz, amely szerint zsidóknak nem tanácsos Paraguayba kivándorolni.

Még, ha lehetséges volna, akkor sem!

A zsidó szervezetek óvása az illegális kivándorlások ellen

Egyelőre alig van a följegombnek olyan pontja, ahová még lehetséges volna a zsidó csoportos bevándorlása. Ami pedig az illegális utazásokat illeti, csak rövid ideig ez lehetett a körlevél a Hias irodához, amelyet az összes nagy zsidó segélyszervezetek együttesen intéztek a hajóvállalkozókhoz és utazási ügynökségekhez. Ime a körlevél rövid kivonata:

Szeptember óta megállapítható, hogy utazási ügynökök bizonyos hajóstársaságokkal egyetértésben zsidó emigránsok kivándorlását vállalják, anélkül, hogy előzetesen tudnák, vajon utasaik partraszállhatnak-e. A hajóstársaságok mielőtt utazást felvennék, saját érdeklükben kötelek meggyőződni arról, hogy irataik teljességében vannak-e, az illetékes konzulnál származó vízummal rendelkeznek-e és általában megfelelnek-e az illető ország követelményeinek. A zsidó társaságok már múltban is számtalanszor figyelmeztették a hajóstársaságokat az illegális kivándorlással kapcsolatos súlyos veszélyekre és jelentették, hogy semmilyen felelősséget nem vállalhatnak hasonló vállalkozásokért. Múltban a zsidó szervezetek többszörösen fordultak a zsidó szervezetek segítségére siettek szorult helyzetükben és igyekeztek megkönnyíteni utazásukat. Ez azonban nem tarthat tovább, mert a zsidó szervezetek nem segíthetnek elő olyan aktivitást, amely bevezetésük nélkül, sőt meggyőződésük el-

lenére történik. Eppen ezért a legszigorúbb hangon kérjük, hogy a jövőben ügyeljenek arra, hogy utasaik iratai rendben legyenek.

Szakmával bíró nők elhelyezkedhetnek a Távolkeleten

A Hiashoz érkezett egy másik körlevél is, mely szerint a Távolkelet országai bizonyos körülmények között korlátozott számban még befogadnak emigránsokat. Ezzel kapcsolatosan a karbini zsidó segélyegyesület figyelmezteti mindazokat, akik a Távolkeletre szülő bevándorlási engedélyeket kérnek, hogy saját érdeklükben a szükséges kérdőívek kitöltésénél — amennyiben házasság és feleségük kenyérkereső szakmával bíró — tüntessék fel a hölgy foglalkozását is. Ugyanis a kérvények elbírálásánál döntő fontosságu egy olyan szakmának igazolása, amely iránt a távolkeleti országokban még kereslet mutatkozik. Ilyen foglalkozások például a fehérműi varrás és női szabászat, zongoratanítás, gyors- és gépirás és más női foglalkozások, amelyeknek igazolása megkönnyíti a bevándorlási engedély megszerzését. Ilyen esetekben a feleség szerepel, mint családfelelős és a férj csak az asszony révén kapja meg a beutazási engedélyt.

Argentínában rendkívül megszigorították a bevándorlást, még hozzátartozók számára is. Argentínába szülő bevándorlási engedélyek beszerzésére egyáltalán nem vállalkozik a Hias iroda. De magánúton szerzett értesüléseink szerint az argentinai kormány ad beutazási engedélyt olyan egyéneknek, akik hivatalosan igazolni tudják, hogy földbirtokuk van Argentína területén. Ebből következik, hogy megfelelő utánjárással lehet vásárolni földbirtokot Argentínában, amelyet 40-50 ezer lejnek megfelelő pezoval leelőlegeznek és a farmot átíratják a kérvényező nevére. Később nem nehéz vevőt is találni a földre, ha az eladó rentabilisabb foglalkozást talál a maga számára.

Figyelemreméltó levél az afrikai Kenyából

Az afrikai Kenyáról sok szó esett a zsidó emigrációval kapcsolatban. Előttünk fekszik egy Máramarosból Nairobi (Kenya fővárosa) kivándorolt embernek nyolc oldalra, apróbetűs jiddissel sűrűn teleírt levele, amelyben kimerítően válaszolni igyekszik itthoni barátainak a Kenyába való kivándorlási lehetőségekkel és az ottani megélhetési, valamint éghajlati viszonyokkal kapcsolatosan hozzáintézett kérdések-re.

A levélíró, — chasid máramarosi zsidó — előjáróban deris hangon válaszol barátainak a zsidó vallási élettel kapcsolatos aggályaira. Csodálatos, mikveh és klauz persze nincs — írja. Általában kevés a zsidó és a „strájmilit-kafkanti” nyugodtan itthon hagyhatják az érdeklődők, Modern európai öltözetre és megjelenésre van szükség. Metsző sincsen még, de azért hangoz-

tatja, hogy egyszer sem evett még „tréflit” általában őrizkedett a husevéstől, ami azon a vidéken egészségtelen is. Mindezek ellenére az ember nagyon jó zsidó lehet, de megélni csak földmunkából lehet, spekulációból semmiesetre. A klíma Nairobi környékén — hegyvidéken van — elég kellemes, de szivbajosoknak nem való. A moszkítókkal sok baj van, de az ember ma már könnyen és hatásosan védekezhet ellenük. A vízhiánnyal kapcsolatos aggályokat is eloszlatja, mert Nairobi van vízvezeték és édesvízi folyók, patakok is vannak a környéken. Eő is van elegendő. Az angol nyelvtudás feltétlenül szükséges, de a bennszülöttek nyelvét is meg kell tanulni, amit az ember egy kis akarattal könnyen elsajátíthatott.

Végül megírja, hogy kemény munkával az ember megtakaríthat magának valamit, ha pedig pénze van, vásárolhat egy farmot magának, ahol bennszülöttekkel dolgoztathat. Az általános megélhetési és lakásvizonyok kielégítőek. A bevándorlási engedély megszerzése viszont elég nehéz. Ötven fontsterlinget kell felmutatni Londonban, azonkívül egy kenyai vállalatot legalább három évre szóló alkalmazási szerződést, amellyel igazolja a bevándorló jelölt, hogy nem lesz a köz terhére. Alkalmazási szerződés hiányában az ötven fonton kívül 250 fontsterling felmutatását kéri. Hasonló körülmények között remény lehet a bevándorlási engedély megszerzésére. Persze csak egyéni bevándorlásról lehet szó, a kérvényeket egyenként bírálják el.

A nemzetközi bonyodalmak miatt késik a kanadai akció

A kanadai mezőgazdasági tőkés kivándorlásról már írtunk. Ezer effektív dollárral rendelkező mezőgazda-családok a Hias útján — mint jelentettük — kapnak kanadai bevándorlási engedélyt. A kanadai kormány brüsszeli főmegbízottját — akit az erdélyi bevándorlási akció ellenőrzésével bíztak meg — már hetekkel ezelőtt Szigetre várták. Most újabb értesítés érkezett a Hias párizsi központjától, mely szerint a csaknem robbanásig feszült minapi nemzetközi események miatt a kanadai kormány megbízottjának szigoti útja rövid halasztást szenvedett. A világpolitikai légkör megtisztulása után azonban rövidesen sor kerül a látogatásra és a feltételeknek megfelelő családok rövid időn belül utnak indulhatnak a kanadai új jövő felé.

(K-án)

Capitol Mozgó

MA PREMIER!

Egy óriási szenzáció, amelyet ma, pénteki kezdéssel kezdi vetíteni a CAPITOL. A világháború legizgalmasabb csatájának, a MARNEI diadalmának egyik legszebb és legemberibb epizódját örökíti meg!

A marnei hős

Főszereplők: RAIMU, a franciák legnagyobb jellemszínésze, ADALBERT BASSERMANN, DALIO és AIMOS.

A becsület, a hűség, a szeretet legnagyobb éposza! Minden jelenete mély és megrázó!

Bűnügyi vizsgálatot rendeltek el a „Paris” óceánjáró tüzkatasztrófiája okainak kiderítésére

Párizs, április 20. Chappedelaine kereskedelmi tengerészeti miniszter tegnap Le Havreba utazott, hogy személyesen folytasson vizsgálatot a „Paris” óceánjáró tüzkatasztrófiája ügyében. Megtekintette a kikötőt és a szerencsétlenség helyét, majd kihallgatta a hajó tisztjeit és a hajózási vállalat embereit. A miniszter bírói vizsgálat bevezetését rendelte el. Az újságírók kérdésére kijentette, hogy a hajózási vállalat nemrégiben fenyegetéseket kapott. Akkor megtették az óvinté-

kezéseket a „Paris” és „Normandie” hajókon, de semmi gyanúsat nem találtak.

Párizs, április 20. (Rador). Havreban a vizsgálat kiderítette, hogy a Louvre múzeum kincseit tartalmazó 10 láda közül, amiket a newyorki világiállításra szállítanak, az egyik elsülyedt a „Paris” hajóval. Ebben a ládában Carpeau, Franklin és más francia szobrászok művei voltak elhelyezve, több mint 170.000 frank értékben.

Hogyan ünnepelte meg Németország Hitler születésnapját

A német protektorátushoz tartozó kormányok vezetői is résztvettek az ünnepségeken

Berlin, április 20. (Rador). A DNB jelenti: A csütörtök reggeli német lapok főtémája Hitler születésnapja. A sajtó méltatja a Führert és az általa, valamint a nemzeti szocialista mozgalom által elért vívmányokat. A Völkischer Beobachter-ben Göring irt vezércikket, amelyben kijelenti, hogy a mai Németország Hitlernek köszönhet mindent, aki „a legnagyobb népet teremtette meg”.

A Hitler születésnapja alkalmából tartott nagy ünnepségen körülbelül ötvenezer katona vett részt. A defilálás négy óra hosszat tartott. A csapatokat jelentős hadianyaggal felszerelve tíz kilométernyi uton vonultatták fel a Charlottenburgi sosszen. A Politechnikum előtt emelt tribünökön huszezer ember szorongott.

Az uccákat lobogódszibe öltöztették. Reggel nyolc órakor a Führer testőrségének zenekara hangversenyzett a kancellár ablakai alatt. Reggel kilenc órakor nézte végig Hitler az első díflálást, a testőrségét, amelyet a rendőrség diszasszólója követett. Ezután a hivatalos üdvözlések következtek.

Kilenc óra 25 perckor Monseigneur Cezare Orzenigo apostoli nuncius jelent meg a kancellárián, ahol a diplomáciai kar jókívánságait tolmácsolta Hitlernek. Ezután a birodalom protektorátusa alá tartozó népek üdvözlését tolmácsolta von Neurath báró, Csehország és Morvaország protektora, akit Hacha volt cseh-szlovák köztársasági elnök is elkísért. Néhány perccel utánuk jelent meg a kancellárián Tiso szlovák miniszterelnök.

Kilenc óra 45 perckor a birodalmi kormány tagjai, 10 órakor Göring vezetésével a német hadsereg képviselői, majd dr Lippert, Berlin főpolgármestere üdvözölték a birodalmi kancellárt.

Hacha és Tiso a díszmenetben

A tulajdonképpeni fényes ünnepség délután 11 órakor kezdődött meg, a tribünök előtt az ujonnan létesített „Grossdeutschland” lobogója leng. A Führer üdvözi az elvonuló egységeket, amelyeknek élén ott látható Göring marsall, Räder admirális, von Blauschmitz tábornok és Keitel tábornok. Az elvonulók között lépdelt Hacha volt cseh-szlovák köztársasági elnök és Tiso szlovák miniszterelnök is.

Berlin, április 20. Az új kancellári palota dísztermében lefolyt ünnepségen 1600 személyiség és a párt vezetőemberei vettek részt. A párt Nagy Frigyes 50 saját kézírású levelet ajándékozta a kancellárnak, aki köszönetet mondott a megjelenteknek hűségükért, aminek bizonyítékát adták s ami mindenkor a nagy német birodalom erejének és egységének alapját fogja képezni. A Führer háromszor kiáltotta: „Sieg Heil!”, majd Rudolf Hess kíséretében szemlét tartott a pártvezetőség felett, amelynek tagjai lelkesen ünnepeleek.

A szerdai üdvözlések

Berlin, április 20. (Rador). Hitler szerdán a gazdasági élet kiküldöttjeit fogadta Funk miniszter vezetésével, akik szerencsekívánataikat nyilvánították. A Führer köszönetet mondott, majd átvette Tizian „Venus a tilkórral” című festményét és Richard Wagner több eredeti partitúráját, amiket ajándékba hoztak neki.

Prága, április 20. (Rador). Hitler születésnapja alkalmából tegnap este az operában a Lohengrin-t mutatták be díszelőadás keretében. Az operát német és cseh zászlókkal díszítették fel.

Berlin, április 20. (Rador). Hitler Gaust külügyi államtitkárrá, von Hanneken tábornokot és von Jagwitzot a gazdasági minisztérium államtitkárává nevezte ki.

enti:

okát, akik a szervez...

szág

ALINI TARGYALÁ...
alkalmával Robert...
kültügyi bizottság...
met hatóságoknak a...
amelyben ismerte...
zkedéseit azon köte...
amelyeket a me...
széről Rublee vállalt...
A Pell által...
több kérdést és kö...
ormányhoz. A német...
atásra hívták meg...
szövegezik a válaszi...
feltett kérdésekre...
zó értesülések szerint...
Pell előtt, hogy ké...
bleveval kötött meg...
az a nemzetközi...
zsidók kivándorlását...
gaz az, hogy a német...
lyokat gördítenek a...
bók útjába. Ezt az...
módtól azzal próbál...
németek most újab...
elemeknek” tekintik

arcosok

zsidókkal szemben...
Sokan közülük...
azért, hogy hazájuk...
nagy számú olasz...
számotlövő részük...
államokba ment.

ka

ETEK SZÖVETSŐ...
TEVÉKENYSÉGE...
szövetségének nyolc...
atott vizsgálat meg...
zet igen élénk anti...
gett ki. A szövetség...
alommal árasztották...
helyicsoportjának ve...
szését mondott és...
otta fel a szövetség...
meg mindennemű...
sőbbrendű emberek...
vásároljanak tőlük...
ságot a vértisztaság...
és nem szabad csak...
mes északi fajbellek...
mondotta Neubeck...
t most az igazság...
lja felül és dönteni...
péssérol.

enekültek

JABB TERVE 1000...
A VALÓ MENEKI...
p végrehajtó taná...
án, szombaton egész...
k napját” rendez...
hívással fognak for...
kázhoz, hogy segéd...
émetországi mene...
való menekítéséhez...
eremteni. Az anyák...
ok tízezei fognak...
rendezni.

NABA KÜLDÖTT

BIZOTTSÁG HAZA...
szakértő bizottság...
Guayanába küld...
iltek letelepítésé...
za, április 12-én...
orkba. A bizottság...
angol guayanai tá...
osevelt elnök előtt...
jelenni.

LISSZABONBAN

Ó MENEKÜLTEK...
NAK. Az a husz...
ekült, akiket nem...
partraszállni és a...
kivüli engedélyvel...
meg, április 23-án...
vándorolnak.

nyelven Dr. Mandel...
randulul 24.

SPORT

A brassói Hakoah nem tagja a Makkabi Szövetségnek

Cluj, április 20. Az Erdélyi Makkabi Szövetség elnöksége a napokban kommunikált arról, hogy a Brassói Hakoah sportegyesületét nem tekintik a Makkabi Szövetség tagjának. A Makkabi Szövetség elnökségét erre az elhatározásra az készítette, hogy a Hakoah, a Makkabi Szövetség által kezdeményezett és a két brassói zsidó sportegyesület együttes közgyűlésén kimondott fuziót nem hajtotta végre. A Makkabi Szövetség az erdélyi zsidó sportélet szempontjából károsnak tartotta, hogy egy olyan kis zsidó közösségben, mint a brassói, két rivális zsidó sportegyesület működik.

Megkezdődtek az előkészületek az Anglia elleni mérkőzésre

Huszonöt játékosból álló válogatott keretet létesített a labdarugós szövetség

Cluj, április 19. (Az Uj Kelet tud.) Románia labdarugósportja a tavasz folyamán három, nemzetközi viszonylatban igen komoly erőpróba elé kerül. Jugoszlávia, Olaszország és Anglia lesz a román válogatott csapat ellenfele a közeljövőben.

A jugoszláv-angol-olasz válogatott műsor alaposan foglalkoztatja a román labdarugós szövetséget. A három igen erős mérkőzésre máris megkezdődtek az előkészületek és a most vasárnapi mérkőzéseken már szövetségi ellenőrök jelentek meg, hogy a válogatásnál tekintetbe jöhető játékosok formáját megfigyeljék. Kiszivárgott hírek szerint a legelső keretbe a következő játékosok kerültek:

Kapusok: Pavlovici (Ripensia) és Szadovszki (Juventus).

Hátvédek: Damján (FC Carpați), Varjassy (Gloria), Duce (Sp. Studanesc), Slivátz (AMTE), Dumareanu (Tricolor).

Fedezetek: Vintila (Rapid), Fieraru (Venus), Barbulescu (Venus), Páll, Pop, Nistor (Victoria) és Juhász (NAC).

Csatárok: Bodola (Venus), Barátky (Rapid), Bindea (Ripensia), Ciolac (Ripensia), Enea (Venus), Orza (Venus), Capusan (Victoria), Perneky (AMTE), Zsizsik (UDR), Prassler (Juventus).

A keretben tehát összesen 25 játékos van. Egyesületek szerint a Venus 5, a Victoria 4, a Ripensia 3, a Rapid 2, az AMTE 2, a Juventus 2, a Carpați, Tricolor, NAC, UDR, Sp. Studentesc, Gloria 1-1 játékosal szerepelnek. Érdekes, hogy a kolozsvári Victoria teljes fedezetsora bekerült a keretbe.

Humis visszaszökött Görögországha

Cluj, április 19. Röviden beszámoltunk már arról, hogy a nem mindennapi játékoseltűnési esetről, amelynek szenvedő hőse a Venus csapata volt. Mint ismeretes, a Venus hatalmas lépési díjért szerződtette Humist, a macedón-görög származású volt görög válogatott játékosot. Humis nemrégben folyamodott a román állampolgárságot és a minisztérium pártólólag terjesztette a minisztertanács elé Humis kérését.

Annál nagyobb volt a megdöbbenés, amikor a Venus vezetősége megállapította, hogy Humis az elmúlt hét csütörtöke óta eltűnt. Azonnal nyomozást indítottak a közép-csatorán után, de sem a lakásán, sem pedig ugyanekkor macedón-görög származású játékos-társa, Beffa lakásán sem találták meg. A bajnokcsapat így Humis nélkül utazott Nagybányára, az FC Carpați elleni mérkőzésére.

Az egyesület vezetősége megtudta, hogy Humist egyesek látták egy utazási irodában, ahol minden valószínűség szerint jegyeket vásárolt. Husvét előtt Brailába utazott Humis, rokonai látogatására. Ez azonban állítólag csak ürügy volt arra, hogy az ottani görög konzulátuson láttamoztassa utlevelét. A játékos eltűnésének bonyodalmai minden valószínűség szerint a nemzetközi labdarugós szövetség, a FIFA elé kerülnek.

Kis hírek a sportvilágból

A román-magyar Davis Cup teniszmérkőzés alighanem elmarad, mert a Straja Tării az időpont közelsége dacára, még nem adott engedélyt a magyar teniszezők beutazására.

Szlovákia indul az olimpián, miután az önálló szlovák szövetséget most sorra elismerik a nemzetközi szövetségek. Közlebről már a nemzetközi olimpiai bizottság is tagjai sorába fogadja a nemrégben alakult szlovák olimpiai szövetet.

Az UDR megővta az AMTE ellen elvesztett mérkőzését. Az óvásra az adott okot, hogy a mérkőzést 40 perccel később kezdték meg, mint ahogy azt előírták.

Nincs többé hely az éterben

26.000 rádióleadóállomás működik

Cluj, április 20. A Genfi-tó partján, Montreaux-ban heteken át tartó, ádáz harc folyt a világ összes nemzetének kiküldöttjei között — a levegőért, illetőleg a levegő hullámaiért. A nemzetközi rádiószövetség szakos értekezletén zajlott le a harc, amely érdekes tünete korunknak. A hullámok szétosztása alkalmával kiderült ugyanis, hogy nincs többé hely az éterben. A rádió, mint a civilizáció sok más jövedelme, nemcsak a nemzetek közötti szétválasztás eszköze, hanem maga is a szétválasztásnak és ellentétnek egyik tárgya lett.

A rádiózás hihetetlen fejlődést tett meg az utóbbi évek során. 26.000 rádióleadó van

működésben, azokon kívül, amelyek az egyes államok nemzetvédelmi céljait szolgálják. Ezeknek mintegy tíz százaléka fordul közvetlenül a nagyközönséghez. A műsorszóró rádióállomások jöttek utóljára az éterbe, ahol már a különböző hosszúságokon kereskedelmi, tengerészeti, közlekedési és rendőrségi szolgálatok működtek, a nemzetvédelemről nem is szólva. Nem volt más hátra, minthogy „birtokháborítást” végezzenek. A montreuxi konferenciának egyetlen hasznélvezője volt csupán: Németország. Ausztria, Csehszlovákia és a Memel bekebelezése folytán ugyanis a német leadóállomások száma megszorodott.

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Szombaton este 9-kor, vasárnap délután 6-kor, hétfőn, kedden és szerdán este 9-kor: A színházi évad legnagyobb teljesítménye, teljesen új, modern kiállításban és új betanulásban:

CYRANO DE BERGERAC

Edmond Rostand halhatatlan drámája 5 felvonásban.

Szereplők:

Cyrano	Kovács György
Roxan	Fényes Alice
Christian	Nagy István
Guiche gróf	Mészáros Béla
Ragueneau	Tompa Sándor
Liza a felesége	Erényi Böske
Castel-Jalou kapitány	Tóth Elek
Valvert vicomte	Jenei János
Ligniére	Csóka József
Monfleuri	Deésy Jenő
Jodelet	Szabados Árpád
Cuigy márkí	Rajnai Sándor
Prisaille	Kudélász Károly
Egy fanyar ur	Csengeri Aladár
A duenna	Beness Ilona
Cukráslány	Faludi Márta
Szubrett	Bázsa Éva
Egy színésznő	Rajnai Elli
Másik színésznő	Gellért Ibolya
Virágáruslány	Radó Éva
Tolvaj	Réthely Ödön
Testőr	Fülöp Sándor
Első kadét	Bodó György
2. kadét	Perényi János
3. kadét	Dancsó György

A diszketeket Vásárhelyi Ziegler Emil tervei alapján Rajnai Sándor és Kudélász Károly készítették.

A zenei kíséretet Lully, Rameau stb. egykoru műveiből a színházi zenekar és Szeghő Julia tanítványai látják el.

Rendező: Szabados Árpád.

Vezényel: Stefanidesz József.

Örökké? Halász Imre, Szécsén Mihály és Carlo de Fries „Örökké?” című zenés vígjátékát mutatta be a kolozsvári operett-együttes szerdán este jó ház előtt. A vígjáték-ötlet mindössze annyi, hogy egy szinpad szerző két évre szóló házasságot köt a színésznővel, aki sikerre vitte a darabját. Minthogy a törvény nem ismeri el a határidő-házasságokat, megszővegezik azt a szerelmes levelet, amelynek alapján házasságtörés miatt a bíróságnak ki kell mondania a válást. Két év után minden ment volna a megállapodott tervek szerint, a hiba az volt és ebből támadt a második és legjobb felvonás bonyodalma, hogy az asszony mintha valóban meg is csalta volna az urát. Ez módfelett felpaprakozta a férj hiúságát, de a harmadik felvonásban tisztázódik a dolog és — vége jó, minden jó. A mérsékelt mulatságos darab főszereplői, Jenei János és Krémer Mancsi prózai szereprészüket derekasan játszották meg, látszik, hogy drámában is megállanák a helyüket. Sándor Stefi és Fülöp Sándor operettnél kedvesek voltak; kisebb szerepeiket jól töltötték be: Tompa Pufi, Bázsa Éva, Csóka József, Perényi János és Csengeri Aladár. Egy kabaréjelenetben rengeteg taptost kapott a kicsi Gerő Borcsa, aki Körmeny Lajossal együtt nécertáncot lejtett a gyermek minden varázslatos bájjával. Nagyon tettsett Radó Éva táncparódiája is. Az „Örökké?” egy ideig bizonyára műsoron marad. Örökké semmiesetre.

HETI MŰSOR:

Péntek: A Cyrano de Bergerac előkészületei miatt nincs előadás.

Szombat d. u. 4: Bizánc. (Ifjúsági előadás olcsó helyárrakkal.)

este 9: Cyrano de Bergerac. (Edmond Ros-

tand verses drámája 5 felvonásban. Teljesen új rendezésben, új betanulásban, új diszketekkel és kosztümökkel. A kiállítás Vásárhelyi Ziegler Emil tervezte. Főszereplők: Fényes Alice, Erényi Böske, Paál Magda, Beness Ilona, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla, Tompa Sándor, Tóth Elek, Jenei János, Lantos Béla, Fülöp Sándor, Csengeri Aladár, Csóka József, Deésy Jenő, Réthely Ödön, stb. Rendező Szabados Árpád. Vezényel Stefanidesz József. A premierbérlek helyét csütörtök déli 1 óráig fenntartja a pénztár.)

Vasárnap d. u. 3: Hazajáró lélek. (Senkálzky Endre fellépésével. Olcsó helyárrakkal.) délután 6: Cyrano de Bergerac. este 9: Egy bolond százat csinál. (Nyolcadszor.)

Hétfő 9: Cyrano de Bergerac. (A rendes bérletfolyam helyeit péntek délig fenntartja a pénztár.)

Kedd 9: Cyrano de Bergerac. (Negyedszer.) Szerda 9: Cyrano de Bergerac. (Ötödször.)

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Jeanette Macdonald és Nelson Eddy a Tavaszi szerenád. (Szerelmesek) című filmben. Elegáns toalettek! Egy film, amit mindenkinek látni kell! A Metro Goldwyn jubileumi sorozatából. Kedvezményes és szabadjegyek vasárnap érvénytelenek. Számozott helyek. Telefon 37-05.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Különleges premier! A marni hős. Főszereplők: Raimu, a franciák legnagyobb jellemzője. Adalbert Bassermann, Dalio és Aimos. A film előtt a legfrissebb világhírű.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

A hazáért. Az utóbbi évek egyik legmegrendítőbb filmje, mely a jövő háborújának borzalmait tárja elénk. Főszerepekben: Errol Flynn, Basil Rathbon. Helyárrak: földszint lef 19.— és 25.—, páholy lel 29.—

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Párizsi nászut. Gaal Franci, közkezdett sztár, mesés vigjátéka. Főszerepekben: Bing Crosby, világhírű amerikai rádióénekes és Everett Horton kiváló kómius.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

3 film egyszerre: I. Bulu, a fehér tigris. Óriási méretű dzsungelfilm. Colin Tapley és Jayne Regan. Indiánok és megszállhatatlan vadállatokkal. II. Az örökös bábuj. A borzalmak filmje. Lionel Barrymore, Mauren O'Sullivan. III. Híradó.

RIO MOZGÓ MŰSORA:

Április 20-23-ig: I. Az utolsó párizsi apacs. (Pepé la Moko.) Az évéd szenzációja. Fősz.: Jean Gabin, Mireille Balin. II. Az arizonai hős. Izgalmas cow-boy film. Fősz.: John Wayne. III. A legújabb Metro-híradó.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, április 21.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthirek. 14.30: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Katonazene. 19: Felolvasás. 19.15: Munteanu Péter énekel. 19.35: Jarosevici csellóművész hangversenye. 20.05: Csemballó hanglemek. 20.20: Felolvasás. 20.35: Opera. A szünetekben: Hírek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.10: Balalajka. 13.30: Hírek. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 18.10: Finn énekkar. 19.35: Cigányzene. 20.40: Sportközlemények. 21: Az Operaház előadásának közvetítése: Alarcosbál. 23: Hírek. 24.35: Jazz. 1.05: Hírek.

Szombat, április 22.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthirek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: Előadás a cserkészeknek. 18.15: A munka és jókedv szervezet órája. 19.15: Berlinből előadás hanglemekkel. — 19.45: Felolvasás. 20: Rádiózenekar. 21: Üzenet. 21.5: Táncczene. 22: Hírek. 22.15: Szeremmel-negyec. 22.45: Amerikai hanglemek. 23: Hírek. 23.15: Zene a katonai káosz színi vendéglőjéből. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.30: Hírek. 14.30: Hanglemek. 15.30: Hírek. 18.40: Országos Postászenekar. 19.50: Cigányzene. 21: „A régi ház”. Hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Dalok. 24: Táncclemek. 1.05: Hírek.

— A kolozsvári Zsidó Kórházegyesület közgyűlése. A kolozsvári Zsidó Kórházegyesület e hó 25-én délelőtt 11 órakor az orth. hitközség (Str. Dubálarilor 1.) nagytermében tartja meg rendezévi közgyűlést. Tekintettel arra, hogy e közgyűlésen az ingyenbetegek ellátás és az új építkezéssel kapcsolatosan nagyfontosságú jelentésűek fognak elhangzani, a Kórházegyesület ez uton is felkéri alapítóit, tagjait és barátjait, hogy ezen ülésen mennél nagyobb számban jelenjenek meg. E közgyűlés lesz hivatalosan dönteni ezen, most már pótolhatatlan szociális zsidó intézmény további fejlődésé felől.

Csehszlovákiának külön pavilonja lesz a newyorki vilákiállításán. Washingtonból jelentik: Dr. Urban, Csehszlovákia volt washingtoni követe, aki nem volt hajlandó átadni a követséget a németeknek, kijelentette a sajtó munkatársai előtt, hogy a newyorki vilákiállítás csehszlovák lobogó alatt külön pavillont állítanak fel. Ez a pavillon szimbolizálni fogja hazánk függetlenségét, — mondotta dr. Urban, — amelyet most erőszakkal vettek el.

Láto

Szombat volt coltak a bihar hácsará telep luc és chaluca hitre tért „ge „Messias”-nak Poros, keske oldalon, ahol a egyet-mást fur lógus volt fiat gyelmet szent vallásnak, ami átterjen a zsidó leányát vegye volt egy erdély és nem akart

ő azonban e alkotott magát vásárolt a bír együtt odakölt dett éni ott, s parancsokat a a Sulchán Aru

Feleségének tett, akiket ő szigorubban. A fogta be őket e valóságga kin egy szép napo megszöktek haz zeli városban. E mi, sanyargatva beteg lett. A Azóta két gyer hetenként az e a városba, ahol Különbön egész érintkezik senk Furcsa szokásai és pontossággal dályokat és fán

Közeledünk a haditanácsot tá szombaton nem hozzá. Az egyik zük, hogy erci hátha így siker hozz érve nagy k mire kijön a há szu, fekete kafz bán, kerek sapk kócosan omlik l juk, mi járatban egy néhány perc ban a ger. Maga kinézési, hosszú kaftánba gütözeve. tánja négy alsó furcsa kötési cí szeri sapkáján betükkel „kódes

Bemutatkozom nem öntöm há előre odakéjtet amelynek ajtaját zott, sajátkezileg kell hagyni, hogy írása van), de hanem a tizpara

A lakosztály konyha. A beren nyugolt. A beres tiltet egy székre, székbén foglal h

Körülnézek a megagyazva, de ra a két dunyha cicsz csüng, m párnákon viszon

Megindul a tá heberül, áskénáz érdeklődik. En a laszok nekí és log a szeme a d Gyümölcsöt hoz kinal, előre becs szombat tisztelet beszélgetnek vele ba”, ahol a két basztva, hadarva utolsó verseit Jé Amikor visszat

Könyvtöze

és c

GL

kőn

Tulajdono

CLUJ,

MUSORA:

egyk legmeg-
ró háborújának
Főszerepeiben:
Helyiárak:
pályólai 29.

MUSORA:

el, közkedveit
Főszerepeiben:
erikai rádióéne-
ló kórikus.

MUSORA:

a fehér tigris.
a. Colin Tapley
k és megszá-
II. Az ördög
filmje. Lionel
Sullivan. III.

MUSORA:

utolsó párizsi
az évéd szenzá-
Mireille Balin.
malas cow-boy
III. A legújabb

ISOR

MUSORA:

21.
torna, rádióhí-
ráztartási, orvos-
bajrás, kulturális
és. 13.10: Déli
orthirek. 14.30:
bajrásjelentés.
15: Hírek.
16: Feloiva-
ének. 19.35:
verseny. 20.05:
20.20: Feloivas.
19: Hírek. Majd:
francia nyelven.

MUSORA:

utána hangleme-
ajak. 13.30: Hi-
zenekara. 15.30:
19.35: Cigány-
ek. 21: Az Opera-
Alarcosból. 23:
rak.

MUSORA:

22.
s torna, rádióhí-
ráztartási, orvos-
bajrás, kulturális
és. 13.10: Déli
orthirek. 14.30:
bajrásjelentés.
15: Hírek.
16: Feloiva-
ének. 19.35:
verseny. 20.05:
20.20: Feloivas.
19: Hírek. Majd:
francia nyelven.

MUSORA:

utána hangleme-
szalonzenekara.
15.30:
19.35:
19.50:
19.55:
20: Hírek.

Körhazegyesület

Zsidó Körhá-
előtt 11 órakor az
párlator (L.) nagy-
ndes évi közgyűlé-
e közgyűlésen az
az új építkezéssel
osságu jelentések
rházegyesület az uton
gijait és barátjait,
nagyobb számban
nyülés lesz hivatta
pótolhatatlan szo-
rovábbi fejlődése

Körhazegyesület

Washingtonból je-
szlovákia volt was-
volt hajlandó át-
eteknek, kijelentet-
előtt, hogy a new-
szlovák lobogó-
ának fel. Ez a pa-
házánk független-
Urban, — amelyet

Látogatás a „Messiás“-nál

Szombat volt. A nap sugarai vidáman tancoltak a bihari hegyek szikláin. A közeli táchására telepről indulok neki néhány cháluc és chálucá kíséretében felkeresni a zsidó hitre tért „ger“-t, akit a környék emberei „Messiás“-nak hívnak.

Poros, keskeny ut kapaszkodik fel a hegyoldalon, ahol a gér lakik. Az uton megtudok egyet-mást furcsa és érdekes életéről. Teológus volt fiatal korában. Mindig nagy figyelmet szentelt a zsidó tudománynak és vallásnak, ami később arra indította, hogy áttérjen a zsidó hitre és egy felvidéki rabbi leányát vegye feleségül. Apja, aki lelkes volt egy erdélyi kisvárosban, ezért kitagadta és nem akart többé tudomást venni róla.

Ő azonban egészen különleges felfogást alkotott magának a zsidó vallásról. Szót vásárolt a binari hegyekben, feleségével együtt odaköltözött és primitív életet kezdett élni ott, szigorúan és kizárólag a Tóra parancsolatai szerint, nem akarván elismerni a Sulchán Aruch törvényeit.

Feleségének közben hat gyermeke született, akiket ő nevelt, tanított a lehető leg-szigorubbán. Amikor felnöttek, földmunkára fogta be őket és mert nem ismert kegyelmet, valóságos kizsákmányozta őket a munkával, amíg egy szép napon gyermekei közül négyen megszöktek hazulról és elhelyezkedtek a közeli városban. Ezután feleségét kezdte kínozni, sanyargatva és dolgoztatva őt, mire az beteg lett. A végén el is kergette a háztól. Azóta két gyermekével dolgozik és kétszer hetenként az egyfogatu talpigájával behajt a városba, ahol eladja termékeit és bevásárol. Különben egészen visszavonult életet él, nem érintkezik senkivel, még újságot sem olvas. Furcsa szokásai vannak, amiket fanatikusán és pontossággal tart be, nem ismerve akadályokat és fáradságot.

Közeledünk a házhoz. Előbb megállunk haditanácsot tartani, mert megtudom, hogy szombaton nem lehet egykönnyen bejutni hozzá. Az egyik cháluc tanácsára elhatározzuk, hogy erעי seliáchnak adom ki magam, hátha így sikerül bejutni hozzá. A portájához érve nagy kutyagatás fogad bennünket, mire kijön a házból az egyik gyermek, hosszú fekete kaftánba öltözve, szandál a lábán, kerek sapka a fején, míg hosszú haja köcsösen omlik le vézna vállaira. Megmondjuk, mi járathat vagyunk, mire bemegy és egy néhány perc múlva megjelenik az ajtóban a gér. Magas, dalás férfi, csontos, erős izmú, hosszú, vällig éró hajjal, égszínkék kaftánba öltözve, szandál a lábán, míg a kaftánja négy alsó sarkáról, két gypajuból, furcsa kötésű cíesz csing le. Kerek matrözéreni sapkáján himzett felirásu nagy héber betűkkel „kódes lásém“.

Bemutatkozom. De ő nem fog kezemet, míg le nem öntöm háromszor a kezemet, a már előre odakészített vízzel. Bevezet lakásába, amelynek ajtaján nagy négyzetű, berámolt, sajtákezüldig irt mezuza ékeskedik (meg kell hagyni, hogy szöferhez illő, szép héber stílusú van), de nem az eredeti tartalommal, hanem a tizparancsolattal, szóról szóra.

A lakosztály két helyiségből áll, egyik a konyha. A berendezés ócska, silány és elhanyagolt. A belső szobába vezet be, ahol leülök egy székre, míg ő maga egy bő hinta-ágyon foglal helyet.

Körülnézek a szobában, két ágy rendezes megágyazva, de legnagyobb csodálkozásomra a két dunyha négy sarkán ugyan olyan szécs csing, mint amilyen a kaftánján, a kármakon viszont nincs.

Megindul a társalgás. Hibátlanul beszél héberül, áskénáz kijetéssel. Az Erec iránt érdeklődik. Én a modern héber nyelven válaszolok neki és látom, hogy mennyire csillag a szeme a derüs erעי hírek hallatára.

Gyümölcsöt hozat be gyermekeivel és megkér, előre bocsájtva, hogy ezt direkt a szombat tisztelőtére hagyta. Mig utitársaim beszélgetnek vele, én kimegyek a „konyhá-ágy“, ahol a két gyermek az asztalnál gubogtatva, hadarva olvassa Berésit kötetének első verseit Józsefről, magyarra fordítva. Amikor visszatérek a szobába, éppen a

szombatról beszél. Kiderül, hogy szombaton nincs nála tűz még a legnagyobb hidegben sem, ahogy a Tórában áll, „laj szövári és böchol majsvajszéchem böjajm hásbosz“. Ő maga nem megy ki földjéről szombaton. Amikor a furcsaságok felöl érdeklődöm, azt feleli: „kosziv bátoju“ és hozzátézi azt, hogy összes ruházata saját készítménye. Megmutatja könyvtárát is, amely sok értékes zsidótárgyu könyvből áll. Van egy szekrénye

tele görög és latin tudományos könyvekkel. Mig mi a könyveket lapozzuk, ő az előtte fekvő Jezsajas próféta könyvét tanulmányozza.

Mivel az idő dél felé jár, bucsuzkodni kezdünk. Sajnálkozva mondja, szívesen látna ebédre, de nem készült, mert csak a saját-készítményü kenyerét és gyümölcsöt eszik szombaton. Hálálkodva köszönöm meg jóakarátát és azzal bucsuzom, hogy tekintse úgy, mintha nála ebédeltém volna. Ő meg arról biztosít, hogy „árénu jibuné melhéru“ országunk hamar fel fog épülni.

Hanges sábat sálommal válunk el a furcsa „Messiás“-tól.

Készenbaum Miklós.

KÖZGAZDASÁG

Módosítják a szabadövezetekről szóló törvényt

Bucuresti, április 20. A nemzetgazdasági minisztériumban most tanulmányozzák a szabadövezetekről szóló 1929. évi törvény módosítási lehetőségeit. A nemzetgazdasági miniszter a vámtaruletenkivül területekre vonatkozó pénzügyi és gazdasági

rendelkezők pontosabb leírását akarja a törvényt módosítással, amelyek tekintettel lesznek a nemzetközi jogra és a nemzetgazdasági érdekekre egyaránt. A módosító törvény rövid időn belül a minisztertanács elé kerül.

A pénzügyi közegek nem vehetnek fel kihágási jegyzőkönyveket az olyan esetekben, amidőn az illetéktörvény és az aviatikai illetékekről szóló törvény rendelkezései között ellentmondás van

Bucuresti, április 20. Az utóbbi években számos olyan eset fordult elő, hogy az illetéktörvény és az aviatikai törvény egyes rendelkezései között ellentmondások voltak és ezeket az ellentmondásokat az ellenőrző közegek a legkülönbözőképpen magyarázták. E tények nemcsak a bíróságokat foglalkoztatták a fellebbezésekkel kapcsolatban, hanem a Központi Illetékügyi Bizottságot is, amely az illetéktörvényt április 1-én életbeléptetett módosításait úgy készítette elő, hogy az illetéktörvény rendelkezései és az aviatikai illetékekről szóló törvény rendelkezései között teljes összhang jöjjön létre. Mindezek ellenére egyes kérdések megoldatlanul maradtak, ami miatt az aviatikai illetékekről szóló törvény mó-

dosítása vált szükségessé. Így a Patenta Fixa I.—VIII. osztályai szerint adózó kisiparosokat és kiskereskedőket úgy az új kereskedelmi törvény, mint az új illetéktörvény mentesíti a könyvvezetési kötelezettség alól, ezzel szemben az aviatikai illetékekről szóló törvény szerint ezek a kisiparosok és kiskereskedők továbbra is kötelesek üzleti könyveket vezetni.

Az aviatikai illetékekről szóló törvény módosításával megváltoztatják ezt a rendelkezést is és általában mindama szokásokat, amelyek a módosított illetéktörvény rendelkezéseinek ellentmondanak. Az aviatikai illetékek módosítására vonatkozó törvény minden valószínűség szerint május 1-én lép életbe.

Kivételek az exporttilalom alól. A Monitorul Oficial április 15-i száma szerint börcserzésnél fennmaradt gypju exportálható, ha a nemzetgazdasági minisztérium ipari termelési osztálya úgy véleményezi, hogy elegendő gypju van az országban. Ugyanígy kivételik az exporttilalom alól a tölgyfa-kéreg, ha a járási erdőhivatal bizonyítványával igazolást nyer, hogy az áru az 1938—1939. termelési év előtti időszakból eredt.

Torino—Bucuresti—Constanta között közvetlen légijárat indul. A „Littoria“ olasz repülőársaság megbízottai tárgyalásokat kezdtek a kormányval egy Torino—Bucuresti—Constanta közötti közvetlen légijárat megindítására. Az első járat előreláthatólag május 1-én indul meg.

Tárgyalások a Duna-Földközítengeri csatorna megépítésére. Gafencu külügyminiszter legutóbbi belgrádi látogatása alkalmával tárgyalás anyagát képezte az a terv is, amely szerint a Duna és a Földközi tenger között nagyobb tőrfogatu hajók számára csatorna épülne Bulgárián és Jugoszlávián keresztül. Amint értesülünk a csatorna megépítése érdekében Jugoszlávia, Románia és Bulgária között folyamatban vannak a tárgyalások. Az eredeti terv szerint a csatornát a jugoszláv-holgár határ hosszában Nisen és Vardaron keresztül építeték meg és az Szalonikinél torkollana az Égei tengerbe. Az 550 kilométeres csatorna 1 milliárd 800 millió dinárba, vagyis körülbelül 5.5 milliárd lejbe kerülne. Ezt a költséget arányosan viselné a három állam, mert a csatorna megépítése mindhárom állam gazdasági érdekeit egyaránt szolgálja. Románia számára különösen a földközi-tengeri szállítmányok fuvarja olcsóbbodna meg, mert az ut lényegesen rövidebb lenne mint a Dardanellákon keresztül.

A román-görög külkereskedelmi tárgyalások május 2-án kezdődnek meg. A román-görög külkereskedelmi egyezmény meghosszabbítására irányuló tárgyalások május 2-án kezdődnek meg Bucurestiben, amikor is Bucurestibe érkezik a tárgyaló görög delegáció. Itt írjuk meg, hogy a görög kormány rendelete szerint Romániából szabad a friss hus bevitele, bármelyik romániai vágóhidről.

Megjelent az exportör egyesületek alakítására vonatkozó törvények módosítása. Megirtuk, hogy az exportör egyesületek alakítására vonatkozó határidő április 9-én lejárt. A Hivatalos Lap április 19-i száma közli azt a rendeletet, amely ezt a határidőt július 9-ig meghosszabbítja.

A németek és olaszok fokozzák buza- és kukoricavásárlásaikat a kikötővárosok gabonatorzsdein. Erállia, Galati és Constanta gabonatorzsdein a hét első napjaiban nagy tételű buza- és kukoricavásárlások történtek német és olasz számlákra, amelyeknek elszállítása azonnal meg is kezdődött. E vásárlások hatása alatt a buza és kukorica árak lanyhulása megállott és szilárdabb irányzat keletkezett.

A máramarosmegyei bejegyzett zsidó cégek iratait április 23-án vizsgálják felül. A szatmári Kereskedelmi és Iparkamara hivatalos közlése szerint április 23-án Máramaroszigetre a kamara által delegált bizottság fog kiszállni, amely felülvizsgálja a máramarosmegyei bejegyzett zsidó cégek állampolgársági iratait. Ugyanez a bizottság április 24-én Dragomérfalván végzi el az ellenőrzést. Minden bejegyzett cég tulajdonosa (társaságok vezetői vagy igazgatói) saját érdekükben jelenjenek meg a bizottság előtt, vigyék magukkal a régi állampolgársági irataikat, valamint a bíróság jogerős végzését arról, hogy állampolgárságukat nem vesztették el. Vigyék magukkal a cégbejegyzést igazoló iratokat is.

Franciaország a román petróleum legnagyobb vásárlója. A román-francia kereskedelmi egyezmény megkötésével egyidejűleg új megállapodás jött létre a Petrofina és az állam között a petróleumredevenca eladására vonatkozólag, amelynek értelmében a Petrofina évente körülbelül 700 ezer tonna nyersolajat vásárol Romániában, amit földolgozva exportál főként Franciaországba. Ennek a nyersolajnak értéke évente körülbelül 200 millió frankot tesz ki, amely összeg felét az egyezmény szerint, az 1936—37. években a francia hadi-anyaggyárak által leszállított körülbelül 1 milliárd frank értékű hadfelszerelési anyag ellenértékének fedezésére fordították míg a másik fele a román államkölcsönök kamatszolgáltatásának fedezésére szolgált.

A francia Petrofina az első redevencavételi szerződés megkötése, vagyis 1936 óta körülbelül 2 millió tonna nyersolajat vásárolt 560 millió francia frank értékben. Ebből az összegből 250 millió frankot fordítottak hadfelszerelési anyagok fizetésére és 286 millió frankot az állami adósságok kamattörlesztésére.

A redevenca eladására kötött új szerződés, amely most jött létre, teljesen független attól az egyezménytől, amelynek értelmében a francia importörök 490.000 tonna benzint vásárolnak évente Romániától.

Igy Franciaország a redevencaszereződés és a gazdasági egyezmény keretében Románia petróleumtermelésének körülbelül 25 százalékát veszi át.

Zürichi árfolyamok (április 20.): Márka 178.50, holland forint 236.75, dollár 446.—, font 20.87, francia frank 11.80, olasz lira 23.15, csehekrona (nem jegyzik), pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 84.—, belgas 74.95.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.58
font	662.40—672.70
palesztinai font	663.09—673.40
holland forint	75.14—76.31
svájci frank	31.74—32.22
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.60
pengő	25—27
csehekrona (hivatalos)	4.68—4.7

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamait tartották. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1750
angol font, 30%-os szabadkvóta	1670—1680
angol font, 20%-os kvóta	1380—1400
angol font, 40%-os kvóta	1073—1080
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	188
dollár, 30%-os szabadkvóta	358
svájci frank, 30%-os kvóta	85—88
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.54
belgas (kliring)	59.35
belgas, 15%-os	60
zloty, 30%-os kvóta	67.51
svédkorona, 30%-os kvóta	86.50

APRÓ HIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 2 lej. Alíástkeresők, üdülők és fürdőhirdetéseit, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előfizetés mellett kösülünk. Jelgés levelekre, megkeresésekre csak válaszleveg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

2,000.000.— lejes belvárosi ingatlanra keresek 350.000 lejes kölcsönt első helyi bekebelezésre. Jelge: „Belvárosi“.

Kiadó uccai napos, parkettes, különbéjárati szoba fürdőszobahaszánálattal. Értekezni Dávid bórúzet, Piața Mihai Viteazul 39.

Jégszékényeket olcsón készítek. Grünwald, C. Decebal 23. Telefon 17-41.

Szülők, óvjatok gyermekeiteket poloskák utján történő fertőzésektől. Garantált módszerrel irt Deák mérnök „Antisect“ feregetlenítő vállalata. P. Unirii 7. Telefon 17-17.

Szombattartó mechanikai üzemben vagy bármely bizalmi állást garanciával elvállalunk. Kohn, Xenopoi 2, szuterén.

Könyvkötészeti munkákat izlésesen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészeti

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 9.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Róma válaszolt Roosevelt elnök üzenetére

Mussolini tiltakozik az ellen, hogy a tengelyhatalmakat a vádlottak padjára ültessék

„Olaszországnak senkit sem áll szándékában megtámadni” — hangoztatta a Duce. Létrejött az angol-lörök megegyezés? Nagyon fontos tanácskozások Sztalin elnöklété alatt a Kremlben

Róma, április 20. Az 1942 évi római világiállítás területének felavatási ünnepségén Mussolini nagy beszédet tartott a Capitoli dombon. Beszéde során — amelyet a nemzetközi világ nagy érdeklődéssel várt — érintette az angol-francia garancia-nyilatkozatokat és Roosevelt üzenetét is. Az előzőknél gunyosan emlékezett meg, utóbival szemben bizalmatlanságát fejezte ki, de általában energikusan védekezett a vád ellen, mintha Rómának, vagy a tengelynek támadó szándékai volnának. Beszéde során a következőket mondotta:

„Hogy ha szándékomban állana meggyújtani a gyújtószinort és támadó terveket forralni, nem fecselelném időmet egy ilyen nemzetközi kiállítás megrendezésére. Bár a láthatáron viharfelhők sűrűsödnek, bátrak voltunk továbbra is fáradszónakul munkálkodni ezen a terven. Ez a tény igéretteljes jelnek tekintendő aziránt, hogy senkit sem akarunk megtámadni, hanem ellenkezőleg, folytatni akarjuk munkánkat. Ennek fogva igazságtalan és minden szempontból indokolatlan az a kísérlet, hogy a tengelyállamokat a vádlottak padjára ültessék. A kölcsönös, évtizedes szavatosságok mechanizmusa nem kevésbé abszurdnak mondható, nem is szólva a piramidális földrégi tévedésekről, amelyekbe egyes egyének estek, akiknek halvány fogalmuk sincs az európai ügyekről.

Ami az Egyesült Államok által javasolt nagy konferenciát illeti, amelyen Amerika a távoli szemlélő szerepét játszáná, — a tapasztalat ezen a téren keserű tanulságokkal szolgált. A kudarc annál biztosabb, minél több tag vesz részt egy ilyen értekezleten. Akár válaszolni fogok Roosevelt üzenetére, akár nem, mindenesetre megragadom az alkalmat annak ismételt kihangsúlyozására, hogy Róma és a tengely politikája a béke és együttműködés kritériumain nyugszik. Németország és Olaszország is bizonyítékokat szolgáltatott aziránt. Itt az ideje tehát, hogy elhallgattassuk a pánik-terjesztőket, a katasztrófa-jósokat, a hivatásos fatalistákat, akik gyakran nagy zűszelbe burkolják féltelmüket, vagy mértelenül gyűlöletüket, vagy akár többé-kevésbé nyilvánvaló érdekeik védelmét.

Bármi is történne, nem engedjük befolyásoltatni magunkat sajtókampányoktól, bankettek végén elhangzó kiabálásoktól, vagy messiási üzenetektől, mert tudjuk, hogy lelkiismeretünk nyugodt és megvannak a szükséges eszközeink ahhoz, hogy a mi és mindenki békéjét megvédjük.

A római világiállítás azon erőfeszítések szentesítése kíván lenni, amelyeket az összes civilizált országok fognak tenni, nemcsak az anyagi haladás terén.”

A Havas ügynökség tudósítója Mussolini beszédét Roosevelt üzenetére adott válaszfélének tekintti.

Híter — Danzig diszpolgára

Danzig, április 20. A külföldön elterjedt hírek ellenére, amelyek szerint bizonyos változások várhatók Danzigban, a városban az a benyomás uralkodik, hogy a mai napra semmi rendkívül nem készítették elő, bár Hitler születésnapja alkalmából hatalmas tüntetések zajlottak le.

Förster, a danzigi nemzeti szocialisták vezetője, a szabad város diszpolgárságáról szóló oklevelet küldött Hitlernek.

Amerika nem küld követet Berlinbe
Washington, április 20. Amerikai diplomáciai körökben azt hiszik, hogy a kormány

nem küld új nagykövetet Berlinbe. Kirk, az Egyesült Államok berlini ügyvivője, akit nemrégiben neveztek ki, valószínűleg május 10-én veszi át hivatalát.

Az amerikai szenátus elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely 68,800.00 dollár hitelt folyósít a légiflottabázisok javítására.

Párizs, április 20. (Radior). A „Republique” írja: 60 amerikai egységből álló flotta futott ki teljes hadifelhőkészültségben ismeretlen uticéllal. Allítólag a délkínai vizek, a francia, angol, vagy holland birtokok felé tart, japán támadás eshetőségére számítva a délkínai vizeken.

London, április 20. Az alsóház csütörtök délutáni ülésén Chamberlain egy új minisztérium létesítését jelentette be, amelyet hadiszállítási minisztériumnak fognak nevezni.

Létrejött az angol-lörök megegyezés

Izstambul, április 20. (Radior). Havas: A „Vakit” című lap szerint az Anglia és Törökország közötti tárgyalások teljes megegyezésre vezettek.

rökország közötti tárgyalások teljes megegyezésre vezettek.

Sorsdöntő tanácskozások a Kremlben

Varsó, április 20. (Radior). A lapok moszkvai jelentése szerint a Kremlben csütörtökön este Sztalin elnökletével nagyon fontos értekezletet tartottak, amelyen résztvettek a szovjetek londoni, párizsi és berlini követei is, akiket e célból Moszkvába rendeltek. Az értekezletet a szovjetek politikai tanácsának rendkívüli ülése fogja követni.

Tudni vélik, hogy a szovjetkormány a Szojvetunió jövőbeli külpolitikája ügyében hoz határozatokat.

Ottawa, április 20. A kanadai lapok Halifaxtól kapott jeletése szerint William Latter, egy ottani révkalauzshajó parancsnoka tegnap este közölte a tengerészeti hatóságokkal, hogy az elmúlt éjjel tengeralattjárót látott behatolni a kikötőbe. A tenger-

alattjáró félig volt a víz alá bujva. A Cornbrook kereskedelmi hajó kapitánya hasonló értelmű jelentést tett.

Churchill az angol kormány politikájáról

London, április 20. Churchill tegnap este a Canada Club bankettjén beszélt és méltatta az angol kormány türelmét, valamint jóhiszeműségét a háború elkerülése érdekében. Kiemelte, hogy a brit kormány egyre határozottabban el van tökéltve megosztani a többi nemzet kockázatait a háború veszélyének elhárítása végett. Másrészt Churchill meg van győződve, hogy veszély esetén az egész brit birodalom szorosán tömörül a kormány körül.

A lengyel ellenzék üdvözi az angol-francia-lengyel szövetséget

Varsó, április 20. Az ellenzéki néppárt vezérő bizottsága határozati javaslatot fogadott el, amelyben teljes mértékben megááá teszi az angol-lengyel egyezményt és a lengyel-francia szövetség megerősítését. A párt jelentős hozzájárulást lát e szövetség aktusban a béke művéhez.

Mussolini beszédeinek magyarországi visszhangja

Budapest, április 20. Mussolini ma délelőtti beszédét nagy lelkesedéssel fogadta a magyar közvélemény és a beszédben a legmegfelelőbb választ látják Roosevelt üzenetére. Magyar politikai körök kijelentik, hogy Magyarország nincs szüksége garanciákra a demokratikus államok részéről, mert számára megfelelő garanciát jelent a Berlin-Róma tengellyel való együttműködés és a nemzeti jóvátelet művét csak barátainak segítségével akarja elérni.

Német katonai repülőgép balesete Dánia közelében

Köpenhága, április 20. A dán rádióállomások tegnap éjszaka felhívták a halászhajókat, hogy menjenek az Északi tengerre, ahol egy német repülőgép lezuhant és segítséget kért. Több hajó érkezett a szerencsétlenség színhelyére, a német pilóták azonban elutasították a segítséget azzal az indoklással, hogy gépük katonai és ennél fogva nem hagyhatják azt el, csak ha erre utasítást kapnak feletteseiktől. A dán hajók utasítást kértek Köpenhágából, ahonnan viszont Berlinhez fordultak felvilágosításért.

A palesztinai zavargások negyedik évfordulója

Jeruzsálem, április 20. Tegnap volt a palesztinai zavargások negyedik évfordulója. Ez alatt az idő alatt közel 10 ezer arab 1500 zsidó és 800 angol vesztette életét. Ezer arab van koncentrációs táborban, több, mint 50 ezer menekült külföldre.

Ugyancsak Jeruzsálemből közlik, hogy a nyilatkozat, amelyet Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter az alsóházban tett (azt mondotta, hogy a helyzetre vonatkozólag nem tud újat közölni) nagy meglepetést keltett a palesztinai arabok körében. A városban tüntetések zajlottak le, mielőtt a kormányosság 24 órai uccajárási tiltalmat rendelt el Lyddában a brit határolom, hogy a rendet biztosítani tudja, több házat a tengerpart felé repített. Új módszert vezetett be a kormányosság a vasuti pályatestek felújításának és aláaknázásának megakadályozására. Eszerint minden szerelvény előtt arab tuskokkal megrakott hajtány halálra gőbe repült és a rajta ülő négy arab meghalt.

Vasuti szerencsétlenség a párizsi északi pályaudvaron

Párizs, április 20. Az északi pályaudvar közelében az Amiens-Lille közti vonalon egy motoros vonat kisiklott. A szerencsétlenségnek öt halálos és husz sebesült áldozata van.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop

Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT

Ma a ROYAL slágermozgóban az év legnagyob operettjének bemutatója

JEANETTE MAC DONALD és NELSON EDDY.

TAVASZI SZERENAD (SZERELMESEK) című filmben. A világhírű művészpár első modern milőben lejátszóó színes filmje. Szívet-leket andalító bájos zene. Eddig nem látott pazar jelenetek. Elegáns toaettek! Egy film, amit mindenkinek látni kell!

A METRO GOLDWYN JUBILEUMI SZOROZATÁBÓL. Figyelem!! Kedvezményes és szabadjegyek vasárnap érvénytelenek. Szám ozott helyek. Telefon 37-05.

I. Károly király születésének 100-ik évfordulója

Curtea de Argesben az Uralkodó, Mihai vajda, a királyi tanácsosok és a kormány tagjai részvételével emlék-istentisztelet volt a centenáriumnak alkalmából

Bucuresti, április 20. Románia ma ünnepelte I. Károly király, a román dinasztia megalapítója születésének századik évfordulóját. „Dicsőséges uralkodása alatt új és tartós formát öltött a román nép élete a nemzetközi világ keretében” — írja a Románia. A modern Románia és az emberi civilizációban kivívott szerepe I. Károlynak, a román nemzet első királyának alkotása. A román dinasztia és a modern román állam megeremtése — ez a két nagy történelmi tény fűződik I. Károly több, mint 40 éves uralkodásához. Ennek a műnek a kiteljesítői voltak utódai: I. Ferdinand király és II. Károly király, akinek nevéhez fűződik a „nemzeti újjászületés” műve.

I. Károly, az egyesített román királyság első királyja a nemzetgyűlés meghívása folytán került a román trónra. Hohenzollern Károly herceg erősakaratu, bátor uralkodója volt a román népnek, aki alattvalói szeretetére és hősiességére támaszkodva, kivívta országga felszabadítását a török hűbériség alól. I. Károly uralkodása fényes lappal a román nép történelmének.

A bucaresti sajtó nagy cikkeket foglalkozik a centenáriumnal és a Timpul első oldalát I. Károly király emlékének szentelte. A többi lapok is hasonló terjedelemben foglalkoznak a centenáriumnal és a dinasztia történelmével.

Bucuresti, április 20. Ma reggel 8.25 órakor Calinescu miniszterelnök, Iorga, Anghel-Pescu és Mironescu királyi tanácsosok, valamint a kormány tagjai, Tenescu tábornok vezérkari főnök különvonaton Curtea de Argesbe utaztak, ahol a helyi hatóságok vezetői

fogadták őket. A miniszterelnök a pályaudvaron maradt, míg a többi előkelőség a kolostorba mentek. 11.55 órakor befutott Öfelsége vonata. Az uralkodó és Mihály vajda kíséretében Urdareanu udvari miniszter és az udvartartás tagjai voltak, akik mindannyian a kolostor felé vették útjukat. Itt istentisztelet volt Leu argesi püspök vezetésével I. Károly király születésének századik évfordulója alkalmából.

Az istentisztelet után Öfelsége virágkoszorukat helyezett el I. Károly király, Erzsébet királyné, Ferdinánd király és Mária királyné sírjaira. Az uralkodó és Mihály vajda térdelve adóztak a királyi halottak emlékének.

Bucuresti, április 20. Nicodim metropolita patriarka-helytartó ma este a fővárosba érkezett, hogy résztvegyen a Miron pátriárka emlékeztetőre tartandó istentiszteleten.

Jogerősen háromhavi fogházra ítélte a budapesti kuria Féja Gézát

Budapest, április 20. A kuria Török-tanácsa ma foglalkozott végső fokon Féja Géza Viharsarok című szociográfiai könyve miatt indított igazsági és nemzetgyalázási perrel. A törvényszék annak idején a könyv első kiadása miatt kétónapi, a második kiadás miatt öthónapi fogházra ítélte az író. A tábla felfentette Féja Gézát a vád alól, míg a kuria máj tárgyalásán háromhónapi fogházra, kétévi hivatalvesztésre és kétévi politikai jogvesztésre ítélte a Viharsarok szerzőjét.

Taxa postal
párttá in nu
No. 244716/97
6. Telefon: 18
Havonta 110,
évre 600, egé
földre: Havon
félre 12, es
írdetések díj
„UJ KELET”
banat zsidósá
ta. Cikkeknek
forrás megjelöl

Hogyan íol

A menek
és a töcté

A Sennalul it
„A francia k
hogy a hadsereg
kereteibe fogad
menekülteket, ak
mandoknak kös
got kellett ezen
mélük, hogy a
hozandó áldozato
nak találni a ma
nemj öket e ha
A történelem
mal behozonyito
gászt hulláma
felé áramlanak,
sen a viharok e
járulással változ
ország sohasem
elhagyják hazáj
terségüket és m
goztatták azt a
voit.

Igy Anglia —
textilipari ország
vállalatainak nag
mandoknak kös
nek üldöztesse A
dékot kértek A
uralkodása idején
1616-ban hivata
121 kereskedelm
ezek az energiku
Midőn XIV. L.
nantesi ediktum
hugenottáknak v
emberek, akik s
mint a kívándorl
országban keres
sükre abban az i
tek. Az angol ki
évi segélyt szava
ságnak”, amelye
lasztottak. A me
lesztették a s
üveg- és egyéb i
az időben még k
ban.

Essexben nag
Amielynek eredete
Franciaországból
gozott.

Poroszország é
násmdoban részes
nösen ezen törté
eny Vilmos, mi
tény egy orszá
rombadott a har
tében, szélesre
zsidók előtt, akik
aból és hasonló
száz ezer protestá
menekültek el.

Ezek a francia
gukkal, mint
foglalkozásokat k
ntottak be az a
Verdy Duvernois
uban tüntette
mgenotta szárm
nagy hősiességrő
úságot a porosz
sésséggel tüntet
ták az angol
alatt.

A francia forr
országban, ahol m
értékes új elemek
n az egész vil
lását.